

NATUR- OG
MILJØKLAGENÆVNET

Rentemestervej 8
2400 København NV
Telefon: 72 54 10 00
nmkn@nmkn.dk
www.nmkn.dk

16. december 2014 • J.nr.: NMK-43-00448 • Ref.: CATGK/KENKN

AFGØRELSE

**i sag om Varde Kommunes afgørelse om vedligehold af grundvandssænkningen i Guld-
vangen og Frydenlund.**

Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse efter vandløbslovens¹ § 88.

Natur- og Miljøklagenævnet ophæver Varde Kommunes afgørelse af 9. juli 2013 og hjemviser sagen til kommunens fornyede behandling.

Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Natur- og Miljøklagenævnet².

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 9 i lov om Natur- og Miljøklagenævnet.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1208 af 30. september 2013 om vandløb

² Lovbekendtgørelse nr. 736 af 14. juni 2013 om Natur- og Miljøklagenævnet med senere ændringer

Klagen til Natur- og Miljøklagenævnet

Varde Kommune har den 9. juli 2013 truffet afgørelse om at have vedligeholdt de offentlige vandløb i sommerhusområde i Houstrup i overensstemmelse med bestemmelserne om vedligehold i regulativet for vandløbene.

Afgørelsen er påklaget af Grundejerforeningerne Guldvang og Frydenlund den 29. juli 2013. Klagen er uddybet den 2. september og 13. december 2013. Advokatfirmaet Højbjerg Jensen, Vogel og Gammelby repræsenterer klager.

Klager gør navnlig gældende, at Varde Kommune skal vedligeholde de ledninger og grøfter, der er omfattet af grundvandssænkningen i overensstemmelse med Landvæsenskommissionens kendelse af 13. maj 1974 og tillægskendelse af 23. august 1974. Klager finder derfor, at Varde Kommune skal refundere de af grundejerforeningerne afholdte udgifter til vedligeholdelsen af grøfterne.

Sagens oplysninger

Klager rettede den 29. april 2013 henvendelse til Varde Kommune og oplyste, at det var kommunen, der havde pligten til at vedligeholde grøfterne og rørledningerne i sommerhusområdet, jf. Landvæsenskommissionens kendelse af 13. maj 1974. Klager oplyste, at grøfterne i flere år ikke havde været vedligeholdt som foreskrevet i Landvæsenskommissionens tillægskendelse af 23. august 1974, hvorfor klager havde oprenset grøfterne ekstraordinært i efteråret 2012. Klager anmodede om, at kommunen refunderede de udgifter, klager havde haft til oprensningen.

Varde Kommune traf den 9. juli 2013 afgørelse om at have vedligeholdt de offentlige vandløb i sommerhusområdet i Houstrup i overensstemmelse med bestemmelserne om vedligehold i "Regulativ for Kommunevandløbene i Sommerhusområdet i Houstrup". På den baggrund afviste kommunen at refundere de af klager afholdte udgifter til oprensning.

Kommunen begrunder afgørelsen med, at vedligeholdelsen af grundvandssænkningen i sommerhusområdet bygger på vandløbsregulativet for vandløbsområdet. Ifølge kommunen omfatter regulativet ikke de grøfter, klager har oprenset.

Kommunen finder at have vedligeholdt de i regulativet omtalte vandløb i overensstemmelse med regulativets bestemmelser om vedligeholdelse. Kommunen finder også, at de grøfter, klager omtaler er private, hvorfor det påhviler bredejerne at vedligeholde vandløbene, jf. vandløbslovens § 35.

Til afgørelsen er vedlagt et kort med indtegnning af de grøfter, klager har oprenset. På samme kort er indtegnet 3 åbne vandløb, kommunen mener er omfattet af vandløbsregulativet.

"Regulativ for Kommunevandløbene i Sommerhusområdet i Houstrup" er vedtaget den 1. maj 1979. Af regulativets s. 1 fremgår, at grundlaget for regulativet er Landvæsenskommissionens kendelse af 13. maj 1974 og tillægskendelse af 23. august 1974. Regulativets afsnit A indeholder følgende bestemmelse:

"Regulativet omfatter ledninger for grundvandssænkning i sommerhusområde i Houstrup, omfattende de på afvandsplan i 1:2000 nummerede ledninger A-N og nedlagt på de matr.nr., der er vist på kort 1:4000"

Det fremgår videre af bestemmelsen, at regulativet også omfatter ledningen mærket "S".

Regulativet omfatter 542 meter åbent vandløb og 16.990 meter rørledning, jf. regulativets s. 1. I afsnit B i regulativet er vandløbenes nærmere placering beskrevet.

Ledningernes placering fremgår bl.a. af bilag 3 til regulativet. Bilag 3 er et matrikelkort udfærdiget af Det Danske Hedeselskab i Varde i maj 1972. Matrikelkortet er en situationsplan over det udstykkede sommerhusområde syd for matr. nr. 25x og 25d, Lønne Præstegård, Lønne Sogn.

For så vidt angår vedligeholdelse af vandløbene henvises der i regulativet på s. 7 til Landvæsenskommissionens tillægskendelse af 23. august 1974, hvoraf fremgår:

“Vedligeholdelsen af de åbne vandløb og alle rørledninger under projektet vil blive foretaget af kommunen, idet alle vandløb og ledninger er foreslået optaget som kommunevandløb. Vedligeholdelsen foretages som anført i vandløbsloven idet dog bemærkes, at for rørledninger gælder særlige nedenstående bestemmelser: Vedligeholdelsen af rørledninger omfatter kun rørledningernes almindelige ren- og vedligeholdelse således at forstå, at kommunen, hvis det er nødvendigt, foretager én årlig rensning og afholder udgiften herved.”

Vandløbet oprenses 1 gang årligt inden hvert års 1. oktober, jf. regulativets afsnit D.

I forbindelse med udstykning af arealer til sommerhusgrunde i den tidligere Blåbjerg Kommune (nu Varde Kommune), anmodede kommunen ved skrivelse af 2. februar 1972 Landvæsenskommissionen om godkendelse af et forslag til vandspejlsænkning for sommerhusområderne i Houstrup.

Af kendelsens s. 4 og 5 fremgår, at der skal anlægges en række dræn. Drænene har til formål at afvande arealerne og sænke grundvandstanden. Derudover vil de eksisterende vandløb, der forløber gennem området, blive inddraget i afvandingsprojektet. Disse vandløb er i den nordlige del kommunevandløbet “Kirkevandflod Grøften” nr. 10, i den mellemste del kommunevandløbet “Skelgrøften” nr. 11 og i den sydlige del kommunevandløbet “Fuldalgrøften” nr. 12.

En nærmere beskrivelse af projektet, partsfordelingen mm. findes i bilagene til Landvæsenskommissionens kendelse. Varde Kommune har i mail af 8. august 2014 oplyst nævnet, at kommunen ikke ligger inde med bilagene til kendelsen. Ligeledes har klager oplyst nævnet den 4. december 2014, at man ikke har bilagene.

Følgende fremgår af kendelsens s. 8:

“Vedligeholdelsen af de åbne vandløb og alle rørledninger under projektet vil blive foretaget af kommunen, idet alle vandløb og ledninger er foreslået optaget som kommunevandløb. Det bemærkes i denne forbindelse, at vedligeholdelsen kun omfatter oprensning af sand i brøndene.”

Landvæsenskommissionen afsagde kendelse den 13. maj 1974. Kommissionen fandt ikke, at projektet i sit hele kunne godkendes. Kommissionen bestemte, at området for vandspejlsænkningen “alene” omfattede arealerne syd for matr. nr. 25x, Lønne Præstegård, Lønne Sogn, sydlige skel og øst for Kirkeflodgrøften.

Af kendelsens s. 11 fremgår følgende:

“Kommunalbestyrelsen har som foran beskrevet vedtaget, at samtlige under projektet anlagte ledninger og vandløb optages som kommunevandløb. I overensstemmelse hermed vil der af kommunen være at udfærdi-

ge regulativer herfor med de i beskrivelsen bilag 2 anførte dimensioner og fald, og således som de er vist på planerne bilag 2.2, 2.3, 2.4 og 2.5.”

Efter kendelsens afsigelse rettede den tidligere Blåbjerg Kommune henvendelse til kommissionen og gjorde opmærksom på, at kommunen ved projektets forelæggelse for lodsejerne og ved sagens forudgående behandling i byrådet havde påregnet, at den normale rensning af rørledningerne også var en del af vedligeholdelsen, og som sådan betales af kommunen. På den baggrund afsagde Landvæsenskommissionen en tillægskendelse den 23. august 1974 og bestemte, at vedligeholdelsen af rørledningerne omfattede almindelige ren- og vedligeholdelse.

Varde Kommunes afgørelse er påklaget til Natur- og Miljøklagenævnet den 29. juli 2013. Til klagen er vedlagt et kort, hvorpå de af grundejerforeningen oprensede grøfter er indtegnet. Kortet er identisk med bilag 3 til vandløbsregulativet. Grøfterne er alle beliggende syd for matr. nr. 25x og 25d, Lønne Præstegård, Lønne Sogn.

Klager har den 13. december 2013 fremsendt bemærkninger til sagen. Heraf fremgår bl.a., at de i sagen omhandlende grøfter også eksisterede på tidspunktet for Landvæsenskommissionens kendelse. Klager finder derfor, at grøfterne er omfattet af kendelserne. Ifølge klager er grøfterne aldrig blevet oprenset.

Natur- og Miljøklagenævnet har været i kontakt med Orbicon den 11. december 2014 for at høre, om de har dokumenter liggende fra Det Danske Hedeselskab om afvandingsprojektet i Houstrup. Orbicon oplyser, de har en lang række dokumenter liggende om afvandingsprojektet, som mod betaling kan udleveres.

I mail af 11. december 2014 har Varde Kommune præciseret, at det alene er det åbne vandløb ”Puldalgrøften”, der er omfattet af ”Regulativ for Kommunevandløbene i Sommerhusområdet i Houstrup”.

Natur- og Miljøklagenævnets bemærkninger og afgørelse

Varde Kommune har den 9. juli 2013 truffet afgørelse om at have vedligeholdt de offentlige vandløb i sommerhusområde i Houstrup i overensstemmelse med bestemmelserne om vedligehold i ”Regulativ for Kommunevandløbene i Sommerhusområdet i Houstrup”. Af afgørelsen fremgår, at kommunen ikke finder at have vedligeholdelsesforpligtelsen med de grøfter, klager har oprenset.

Ifølge vandløbslovens § 27, stk. 1, skal vandløb vedligeholdes således, at det enkelte vandløbs skikkelse eller vandføringsevne ikke ændres, medmindre andet er fastsat i regulativet eller en afgørelse efter lovens § 36 a, stk. 1.

Gennem vedligeholdelsen er der således pligt til at sikre den fastlagte skikkelse eller vandføringsevne, mens der ikke er ret til at forbedre den, dvs. gøre vandløbet større end den skikkelse eller vandføringsevne, der er fastlagt i regulativet.

Vedligeholdelsen af offentlige vandløb påhviler ifølge lovens § 31 vandløbsmyndigheden, mens vedligeholdelsen af private vandløb påhviler bredejerne, jf. lovens § 35, stk. 1.

De vandløb der er omfattet af "Regulativ for Kommunevandløbene i Sommerhusområdet i Houstrup", er beskrevet i regulativets afsnit B. Placeringen af vandløbene fremgår af bilag 3 til regulativet.

Natur- og Miljøklagenævnet finder ikke, at de af klager oprensede grøfter er omfattet af "Regulativ for Kommunevandløbene i Sommerhusområdet i Houstrup", da de hverken er opregnet i regulativets afsnit B eller indtegnet på regulativets bilag 3.

Klager gør gældende, at kommunen skal vedligeholde grøfterne, jf. Landvæsenskommissionens kendelse af 13. maj 1974 og tillægskendelsen af 23. august 1974.

Det fremgår af vandløbslovens § 88, at afgørelser truffet efter de hidtil gældende bestemmelser bevarer deres gyldighed, indtil der i medfør af loven eller regler udstedt med hjemmel i loven træffes ny afgørelse.

Af Landvæsenskommissionens kendelse af 13. maj 1974 fremgår, at området for vandspejlssænkningen omfatter arealerne syd for matr. nr. 25x, Lønne Præstegård, Lønne Sogn, sydlige skel og øst for Kirkeflodgrøften.

Det fremgår også, at vedligeholdelsen af de åbne vandløb og alle rørledninger under projektet vil blive foretaget af kommunen, idet alle vandløb og ledninger er foreslået optaget som kommunevandløb.

Natur- og Miljøklagenævnet finder ikke, at det klart fremgår af kendelserne, hvorvidt de af klager oprensede grøfter er omfattet af vandløbet.

Forhold der taler for, at de er omfattet af kendelsen er, at grøfterne er beliggende syd for det tidligere matr. nr. 25x, Lønne Præstegård, Lønne Sogn (nu matr. nr. 2a, Lønne Præstegård, Lønne Sogn), og således er beliggende i det område, der er omfattet af afvandingsprojektet. Idet det fremgår af kendelsen, at den tidligere kommunalbestyrelse har foreslået alle ledninger og vandløb optaget som kommunevandløb, kunne det tyde på, at kommunen er forpligtet til at vedligeholde grøfterne.

På det anden side kan der også argumenteres for, at kendelsen skal forstås således, at det alene er nyanlagte dræn og åbne vandløb, der etableres under projektet, der vedligeholdes af kommunen. Hvis dette er tilfældet, og grøfterne ikke er etableret i forbindelse med projektet, er kommunen ikke forpligtet til at vedligeholde grøfterne.

Myndighedernes pligt til at oplyse sagerne er et grundlæggende princip i forvaltningsretten. Det kaldes official- eller undersøgelsesprincippet. Det følger af officialprincippet, at myndigheden selv skal skaffe de nødvendige oplysninger i en sag eller sørge for, at private, navnlig parterne, er med til at oplyse sagen.

En forvaltningsmyndighed har altså pligt til at sørge for, at der er et tilstrækkelig fyldestgørende - retligt og faktisk - grundlag til, at myndigheden kan træffe en fuldt forsvarlig og lovlig afgørelse. Omfanget af undersøgelserne i en sag afhænger af sagens karakter og af omstændighederne i sagen i øvrigt. Officialprincippet gælder på ulovbestemt grundlag. Princippet er en såkaldt garantiforskrift, som har til formål at bidrage til at sikre, at en forvaltningsmyndigheds afgørelse bliver indholdsmæssigt lovlige og rigtig.

Natur- og Miljøklagenævnet finder, at Varde Kommune forud for afgørelsen burde have undersøgt nærmere, hvorvidt grøfterne er omfattet af kendelsen. Dette kunne f.eks. ske ved at kommunen undersøgte, om det var muligt at få adgang til bilagene til Landvæsenskommissionens kendelse af 13. maj 1974, f.eks. via Statens Arkiver eller Orbicon og/eller kommunalbestyrelsen i den tidligere Blåbjerg Kommunes beslutning om at optage samtlige under projektet anlagte ledninger og vandløb som kommunevandløb.

På den baggrund ophæver Natur- og Miljøklagenævnet Varde Kommunes afgørelse af 9. juli 2013 og hjemviser sagen til kommunens fornyede behandling.

Natur- og Miljøklagenævnet beklager den lange sagsbehandlingstid.

Line Theil Elikofer
Ankechef

/

Cathrine Giwercman Kjældgaard
Fuldmægtig, cand. jur.

Afgørelsen er sendt pr. e-mail til:

Advokatfirmaet Højbjerg Jensen, Vogel og Gammelby, att. adv. Poul Winther Andersen og adv. Søren Dueholm, sagsnr. V-16-50621, ab@advovest.dk, pwa@advovest.dk og sd@advovest.dk
Varde Kommune, vandmiljø, sagsnr. 13/8188, att. Jeanett Dam og Mette Christensen, jeda@varde.dk
Grundejerforeningen Frydenlund, att. Erling Kolding-Jacobsen, ekj@bernerhojen.dk
Grundejerforeningen Guldvangen, att. Christian Møller, Formanden@guldvangen.dk